

Blíže ke stanoviskům přijatým na 540. Plenárním zasedání EHSD:

- **SOC/577 Úloha sociálního dialogu při podpoře inovací v digitálním hospodářství (stanovisko z vlastní iniciativy)**

Digitalizace je hnací a nosnou silou inovací. Digitalizace průmyslu skýtá obrovský potenciál, například pokud jde o automatizaci, zpracovatelské technologie, zvýšení produktivity a flexibility, jakož i posílení konkurenceschopnosti a hospodářského růstu. Je důležité, abychom byli schopni reagovat na měnící se svět a přizpůsobit se mu a zároveň využívat inovací. Dosud nedokážeme předvídat všechny možnosti a výzvy, které digitální ekonomika přinese. Úkolem sociálního a společenského dialogu není se proti těmto změnám stavět, ale co nejlépe je řídit, aby se dalo využít všech přínosů, které mohou představovat pro růst, podporu inovací a dovedností, kvalitní pracovní místa a udržitelné a solidární financování sociální ochrany.

Digitální ekonomika naléhavě vyžaduje, aby se struktury a pracovní metody podniků přizpůsobily. Hledání nových způsobů, jak zvýšit produktivitu v digitální éře, je výzvou pro všechny zúčastněné strany. Průběžné inovační činnosti, jejichž cílem je řízení změn na úrovni pracoviště, mají při hledání řešení těchto problémů klíčový význam. Sociální dialog, především na místní úrovni, může v oblasti digitální ekonomiky hrát zásadní úlohu při usnadňování inovací a adaptačních procesů prostřednictvím mj. větší odpovědnosti za nezbytné reformy.

EHSV zdůrazňuje, že je důležité porozumět přínosům, které pro zaměstnance vyplynou z přijetí nových přístupů ke kultuře na pracovišti, pokud jde o jistotu a kvalitu zaměstnání a pracovní podmínky. Skutečná podpora a odhodlané zapojení zaměstnanců vyžaduje vážné odhodlání na všech úrovních. Sociální dialog a jednání převládají coby hlavní nástroje, pokud jsou při zavádění nových technologií v duchu vzájemné důvěry mezi personálem a vedením uplatňovány od samého počátku. V rámci své nezávislosti a bez narušení klíčových zásad stávajících struktur by sociální partneři měli pro sociální dialog, zejména pro vyjednávání, nadále hledat nová řešení přizpůsobená novým výzvám s cílem nalézt vyvážená řešení.

- **TEN/684 Evropské centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost**

Evropská komise navrhuje zřídit Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost a síť národních koordinačních center s cílem přispět k rozvoji technologických a průmyslových kapacit Unie v oblasti kybernetické bezpečnosti a zvýšit konkurenceschopnost odvětví kybernetické bezpečnosti v Unii.

Centrum kompetencí by mělo usnadnit společné investice ze strany Unie, členských států a průmyslu a mělo by přispívat k provádění kybernetické bezpečnosti v rámci programů „Digitální Evropa“ a „Horizont Evropa“. Posílí schopnosti, znalosti a infrastrukturu v oblasti kybernetické bezpečnosti ve prospěch průmyslových odvětví, veřejného sektoru a výzkumných komunit.

Kompetenční centrum bude mít právní subjektivitu. Jeho členy budou Unie, zastoupená Evropskou komisí, a členské státy. Finanční účast členských států by měla být přinejmenším stejné výše jako příspěvek Unie, který zahrnuje zdroje z programů Digitální Evropa a Horizont Evropa. Evropská komise navrhuje počáteční dobu fungování kompetenčního centra od ledna 2021 do prosince 2029.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá iniciativu Komise, kterou považuje za přínosnou pro vypracování průmyslové strategie v oblasti kybernetické bezpečnosti a za strategickou pro dosažení stabilní a rozsáhlé digitální autonomie. Tyto faktory mají zcela zásadní význam pro posílení mechanismů obrany Evropy vůči probíhající kybernetické válce, která může ohrozit politické, hospodářské a sociální systémy.

EHSV podporuje rozšíření spolupráce na průmysl – tím, že bude v budoucnu zapojen do správní rady –, a to na základě pevných závazků v oblasti vědy a investic. V případě třístranné spolupráce mezi

Evropskou komisí, členskými státy a průmyslem by měla být přítomnost podniků ze zemí mimo EU omezena na ty, které na evropské půdě působí už dlouho a tvoří pevnou součást evropské průmyslové a technologické základny, za předpokladu, že budou náležitě sledovány a kontrolovány a budou dodržovat zásadu vzájemnosti a povinnost zachovávání důvěrnosti.

- **REX/509 Reforma WTO (stanovisko z vlastní iniciativy)**

Světová obchodní organizace (WTO) je od svého zřízení v roce 1995 strážkyní stability a předvídatelnost ve světovém obchodě. Byla však poškozena nejhlubší krizí, již mnohostranný obchodní systém založený na pravidlech od svého vzniku čelí. Řada zainteresovaných stran, mezi nimi Evropská komise společně s podobně smýšlejícími partnery a několik organizací občanské společnosti, zahájila úvahy o modernizaci WTO, jejichž účelem je dosáhnout toho, aby WTO více odpovídala měnícímu se světu a dokázala se mu lépe přizpůsobit a aby se zlepšila účinnost jejího fungování.

Cílem probíhajících diskusí a navrhovaných reforem by měla být mj. modernizace tvorby předpisů WTO, reforma Odvolacího orgánu (včetně jeho složení a mandátu) a systému řešení sporů obecně, jakož i rozšíření působnosti a funkce sekretariátu.

EHSV připomíná svůj závazek vůči WTO coby strážkyni mezinárodního obchodu a líhni pro vypracovávání pravidel za účelem zajištění spravedlivého obchodu, liberalizace obchodu se zbožím a službami a transparentnosti při tvorbě politik souvisejících s obchodem.

Šíření překážek obchodu a rostoucí zdanění dovozu (hliník, ocel atd.) ze strany hlavních hráčů světového obchodu (USA, Čína atd.) představují skutečné nebezpečí pro růst světového obchodu – který se již od roku 2014 zpomaluje –, což by mohlo poškodit globální růst, snahy snížit nerovnost, rozvoj nejméně stabilních hospodářství a vytváření hodnoty a pracovních míst v globálních hodnotových řetězcích.

EHSV je přesvědčen nejen o tom, že je třeba co nejdříve provést naléhavé reformy, zejména pokud jde o fungování Odvolacího orgánu Orgánu pro řešení sporů, ale též o tom, že by se členové WTO měli zavázat k ambicióznějším a systémovějším změnám. Tyto návrhy podporované EHSV se týkají především tří oblastí: pracovních norem a důstojné práce, cílů v oblasti změny klimatu a dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN pro rok 2030.

- **REX/510 Role domácích poradních skupin při monitorování provádění dohod o volném obchodu**

Všechny dohody EU o volném obchodu „nové generace“, které byly vyjednány a zavedeny v nedávné době (ať už se jedná o samostatné dohody o volném obchodu nebo o kapitoly týkající se volného obchodu v dohodách o přidružení), mimo jiné obsahují kapitolu o obchodu a udržitelném rozvoji. V těchto kapitolách je zpravidla stanoveno vytvoření mechanismu občanské společnosti, tzv. domácích poradních skupin, v EU a v partnerské zemi či partnerských zemích. V současnosti již existují domácí poradní skupiny v rámci dohod s Koreou, Kolumbií/Peru/Ekvádorem, Střední Amerikou, Moldavskem, Gruzii, Ukrajinou a Kanadou.

Domácí poradní skupiny formulují doporučení a poskytují rady v otázkách souvisejících s prováděním kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji, a to na žádost výboru pro obchod a udržitelný rozvoj či Evropské komise nebo z vlastní podnětu.

Vzhledem k tomu, že tyto domácí poradní skupiny hrají coby monitorovací mechanismy občanské společnosti s postupem času stále důležitější úlohu, je nutné důkladněji prozkoumat, jakým způsobem by se daly vyřešit organizační a logistické problémy, s nimiž se členové těchto skupin v současnosti potýkají, a jak lze zlepšit interakci mezi domácími poradními skupinami a výbory pro obchod a udržitelný rozvoj.

EHSV připomíná své doporučení, aby byly domácí poradní skupiny pověřeny sledováním dopadů všech částí obchodních dohod na lidská, pracovní a environmentální práva a aby do oblasti jejich působnosti spadaly zájmy spotřebitelů.

Mimořádně důležité jsou společné schůze domácích poradních skupin s partnerskou zemí. EHSV žádá, aby u všech budoucích relevantních dohod byly zřízeny společné domácí poradní skupiny (což je společný subjekt občanské společnosti s partnerskými zeměmi), nikoli jen samostatné domácí poradní skupiny pro každou smluvní stranu.

V zájmu zajištění viditelnosti domácích poradních skupin EHSV doporučuje, aby byla vypracována komunikační strategie, jež bude mj. zahrnovat používání internetových stránek, IT platformy pro výměnu a sociálních sítí.

- **TEN/686 Úprava právních předpisů EU o energetické účinnosti z důvodu vystoupení Spojeného království z Evropské unie**

Spojené království předložilo dne 29. března 2017 oznámení o svém záměru vystoupit z Unie podle článku 50 Smlouvy o Evropské unii. To znamená, že nestanoví-li ratifikovaná dohoda o vystoupení jiné datum, přestane pro Spojené království ode dne 30. března 2019, 00:00 hod. (SEČ) (dále jen „datum vystoupení“) platit veškeré primární a sekundární právo Unie. Nezbytným důsledkem tohoto rozhodnutí Spojeného království je tento návrh úpravy právních předpisů EU o energetické účinnosti a o správě energetické unie.

Tento návrh se týká směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti [ve znění směrnice 2018/2002/EU] a nařízení (EU) 2018/1999 [o správě energetické unie]. Údaje o spotřebě energie pro rok 2030 uvedené v obou právních textech se týkají EU složené z 28 členských států.

Ve směrnici 2012/27/EU, ve znění směrnice 2018/2002/EU, je cíl energetické účinnosti Unie pro rok 2030 stanoven na minimálně 32,5 % a členským státům je uloženo stanovit orientační vnitrostátní cíle energetické účinnosti přispívající k dosažení uvedeného cíle. Nařízení (EU) 2018/1999 [o správě energetické unie] vyžaduje, aby členské státy při stanovování svého příspěvku k dosažení cíle Unie stanoveného pro rok 2030 v oblasti energetické účinnosti vzaly v úvahu energetickou spotřebu Unie v roce 2030. S ohledem na vystoupení Spojeného království je proto nutné údaje o spotřebě energie v Unii v roce 2030 upravit podle stavu o 27 členských státech. Vzhledem k tomu, že tato změna je založena na stejných výchozích číselných údajích energetického modelu, lze ji považovat za technickou úpravu.

EHSV vítá návrhy změny právních předpisů EU o energetické účinnosti, neboť jde o nutné změny vyplývající z odchodu Spojeného království z EU. EHSV konstatuje, že změny jsou technické povahy, a vítá skutečnost, že nové EU složené z 27 členských států umožní, aby pokračovala v plánech na provádění směrnice o energetické účinnosti a nařízení o správě energetické unie.

EHSV důrazně doporučuje, aby EU využila veškerých příležitostí k zapojení občanské společnosti do plnění cílů v oblasti energetické účinnosti, a to i do procesu provádění změn, jež si vyžádal brexit. Výbor rovněž doporučuje, aby se Evropská komise zavázala k zavedení komplexní celounijní komunikační strategie, která zajistí, že budou cíle směrnice o energetické účinnosti a nařízení o správě energetické unie s ohledem na svou naléhavou povahu (zejména po brexitu) splněny.

EHSV též doporučuje, aby Komise řádným způsobem zajistila, že v důsledku těchto změn nedojde k nežádoucím důsledkům pro rozpočet či lidská práva.

- **ECO/482 Úprava ročního předběžného financování na období 2021 až 2023**

Cílem návrhu je omezit na nezbytné minimum roční předběžné financování posledních roků současného prováděcího období 2021–2023, které se překrývají s příštím prováděcím obdobím, které začíná v roce 2021. Návrh Komise se týká technických úprav ročního předběžného financování prostředků. Návrh nařízení, který předložila Komise, mění platné nařízení o společných ustanoveních evropských fondů v tom smyslu, že se snižují v období 2021–2023 předběžné platby na podporu udělovanou členskými státy ve VFR na období 2014–2020 z 3 % této podpory na 1 %.

Snížení procentuální hodnoty předběžných plateb v závěrečné fázi provádění programů financovaných z evropských fondů VFR na období 2014–2020 bude na počátku provádění VFR na období 2021–2027 doplněno – pokud se schválí nové nařízení o společných ustanoveních ve znění navrhovaném Komisí – o ještě větší snížení dané procentuální hodnoty (0,5 % v období 2021–2026) a v roce 2027 a v následujících letech budou předběžné platby zrušeny úplně. Zároveň Komise pro příští VFR navrhuje: snížit prostředky politiky soudržnosti (–10 %) a Evropského námořního a rybářského fondu (–13 %), zvýšit procentuální podíl spolufinancování ze strany členských států a zkrátit období provádění programů (z n+3 na n+2).

Předběžné platby představují především podporu likvidity členských států za účelem zahájení provádění programů spolufinancovaných z evropských fondů a předejití velkým zpožděním v jejich realizaci. Předběžné platby jsou vhodným a potřebným nástrojem. Je potřeba připomenout, že ke spuštění programu financovaného z evropských fondů je nutné, aby členské státy předem vyplatily prostředky veřejným institucím či soukromým subjektům, jež jsou přímo odpovědné za jeho provádění.

Podle názoru EHSV nejsou důvody snížení procentuálních hodnot předběžných plateb v závěrečné fázi provádění VFR na období 2014–2020, kterými Komise argumentuje, dostatečně závažné k jeho ospravedlnění.

EHSV se domnívá, že Komise má dostatek nástrojů na to, aby mohla kontrolovat náležité využívání evropských fondů členskými státy, a to včetně předběžných plateb, a v každém případě by podpořil jakoukoliv reformu, díky níž by se tato schopnost zlepšila.

EHSV žádá Komisi, aby přehodnotila svůj návrh snížit procentuální hodnoty předběžných plateb a zachovala hodnoty stanovené platným nařízením o obecných ustanoveních evropských fondů VFR na období 2014–2020.

EHSV rovněž žádá Komisi, aby na základě tohoto stanoviska přezkoumala výši předběžných plateb stanovenou v návrhu nařízení o společných ustanoveních evropských fondů VFR na období 2021–2027.

- **ECO/469 Provádění konečného systému DPH**

Dne 25. května 2018 Evropská komise navrhla podrobné technické změny pravidel EU v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH). Doplnují nedávno navrženou celkovou změnu systému, jejímž cílem je zvýšit jeho odolnost vůči podvodům.

Tato změna přinese zásadní změny ve směrnici o DPH. Z celkem 408 článků směrnice o DPH bude třeba upravit zhruba 200. Změny přinesou podnikům a rozpočtům členských států například tyto výhody:

- Zjednodušení způsobu zdanění zboží: změny předpisů o DPH zajistí, že zboží bude daněno v tom členském státě, kde skončí jeho přeprava. Počet podvodů s DPH by se měl dramaticky snížit.
- Jednotný online portál (one stop shop) pro obchodníky: pozměňovací návrhy obsahují ustanovení nezbytná k zprovoznění online portálu, jež bude sloužit jako jednotné

kontaktní místo pro všechny obchodníky v EU, kteří provádějí své transakce v režimu business-to-business (B2B). Podniky mimo EU by musely pouze jmenovat svého prostředníka v EU, jenž za ně bude formality ohledně DPH vyřizovat.

- Méně byrokracie: sníží objem administrativních kroků, které musí podniky absolvovat, když prodávají zboží podnikům v jiných členských státech. Při obchodování se zbožím již nebudou platit specifické oznamovací povinnosti související s přechodným režimem DPH a další fakturace obchodních výměn v rámci EU se bude řídit pravidly členského státu prodejce.
- Za výběr DPH obvykle odpovídá prodejce: DPH za prodej zboží zákazníkovi v jiném státě EU bude účtovat prodejce, a to v sazbě členského státu určení. Pouze v případě, že zákazníkem je certifikovaná osoba povinná k dani, bude DPH odvádět nabyvatel zboží.

EHSV vítá návrh Komise nahradit přechodný systém DPH pro zdanění obchodu mezi členskými státy, který byl zaveden před více než 25 lety a je stále platný. Opuštění přechodného režimu je rozhodujícím krokem k dokončení přechodu ke konečnému systému DPH pro zdanění mezipodnikového obchodu se zbožím založenému na zásadě místa určení.

EHSV naléhá na Komisi, aby prozkoumala, jak dosáhnout co nejrychlejšího zavedení společného systému pro služby i zboží, tak aby byly omezeny předvídatelné problémy plynoucí z paralelní existence dvou různých systémů, jednoho pro zboží a jednoho pro služby.

EHSV zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v práci na druhém na kroku, jelikož stejné zacházení se zbožím a službami pro účely DPH by více přispívalo k růstu a bylo by účelnější v boji proti podvodům.

EHSV poukazuje na to, že přínosem pro navrhovaný systém by byla jasná ustanovení nebo vyjasnění týkající se pravidel pro nedobytné pohledávky a správu vrácení daně v rámci modelu jednoho správního místa. Kromě toho by mohly být stanoveny a rozvedeny dodatečné definice pojmů, jako jsou „tržiště“ a „platformy“.

EHSV poznamenává, že navrhovaný systém bude mít kvůli DPH uplatňované na přeshraniční dodávky zboží mezi podniky vliv na peněžní toky: spustí kladný peněžní tok pro prodávajícího a záporný peněžní tok pro kupujícího. Kapitálové náklady však budou obecně vyšší, jelikož lhůta pro vrácení DPH bude vždy delší než splatnost DPH na straně prodávajícího.

- **ECO/485 Hospodářská politika eurozóny 2019**

Komise doporučuje, aby členské státy eurozóny v období 2019-2020 přijaly samostatně i kolektivně v rámci Euroskupiny opatření s cílem:

- Více integrovat jednotný trh, zlepšovat podnikatelské prostředí a zavádět reformy trhu zboží a služeb přispívající k větší odolnosti ekonomiky. V členských státech eurozóny se schodkem běžného účtu snižovat zahraniční dluh a provádět reformy na podporu produktivity a v členských státech eurozóny s přebytkem běžného účtu zlepšovat podmínky pro růst mezd, s ohledem na roli sociálních partnerů, a zavést opatření na podporu investic.
- Obnovit fiskální rezervy členských států eurozóny, které mají vysoký veřejný dluh, podporovat veřejno-soukromé investice a zlepšit kvalitu a složení veřejných financí všech států.
- Přesunout daňovou zátěž z práce do jiných oblastí, zlepšit systémy vzdělávání a investovat více do odborných dovedností a zefektivnit aktivní politiku na trhu práce podporující přechody v jeho rámci. Řešit segmentaci trhu práce a zajistit odpovídající systémy sociální ochrany v celé eurozóně.

- Zprovoznit mechanismus jištění pro Jednotný fond pro řešení krizí, vytvořit evropský systém pojištění vkladů a zpřísnit evropský systém dohledu nad finančním trhem. Prosazovat kontrolované snižování finanční páky v případě vysoké úrovně soukromého dluhu. Urychleně snížit v eurozóně podíl úvěrů v selhání a zabránit jejich budoucímu nárůstu, mimo jiné zrušením daňového zvýhodňování dluhu.
- Urychleně pokročit s dokončováním hospodářské a měnové unie, mimo jiné i v zájmu upevnění mezinárodní pozice eura, a to se zohledněním iniciativ Komise, včetně těch, jež se týkají finančního sektoru a také programu na podporu reforem a evropské funkce investiční stabilizace uvedených v návrhu víceletého finančního rámce na období 2021–2027.

EHSV zastává názor, že budování odolnosti ekonomiky, což je cíl, jenž je základem doporučení Evropské komise k hospodářské politice eurozóny, je nanejvýš důležité, zdůrazňuje však, že snaha o dosažení odolnosti ekonomiky by měla jít ruku v ruce se zvýšením odolnosti trhu práce.

EHSV znovu opakuje, že je zásadně důležité překonat nedostatek veřejných i soukromých investic v EU. Žádá orgány EU, aby přijaly pokyny a opatření nezbytné k povzbuzení veřejných investic a usnadnění soukromých investic.

EHSV vítá návrhy na přesun daňové zátěže z práce do jiných oblastí, zlepšení systémů vzdělávání a posílení investování do odborných dovedností a také zefektivnění aktivní politiky na trhu práce podporující přechody ke kvalitním pracovním místům, avšak členské státy musí zajistit dostatečné financování sociálních investic a systémů sociální ochrany.

EHSV plně sdílí obavy Evropské komise ohledně potřeby jednat proti daňovým podvodům, únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem pomocí opatření proti agresivnímu daňovému plánování, a tak zefektivnit daňové systémy a učinit je spravedlivějšími, a to v souvislosti se zlepšováním kvality veřejných financí.

Vladimíra Drbalová

Členka EHSV

Vicepresidentka Zaměstnavatelské skupiny